KRONIKA

Sodelavci Glasnika slovenskega etnološkega društva smo na eni svojih sej sklenili, da mora društveno glasilo, še bolj kot doslej, opravljati nalogo informatorja. Domenili smo se, da razširimo in kritično obogatimo rubriko s poročili in novicami. Dva člana uredniškega odbora bosta za to rubriko tudi odgovorna. Kronika in kritika pa bosta nujno še naprej nepopolni, če bosta gradivo zbirala samo dva človeka; zato uredniški odbor Glasnika prosi vse etnološke ustanove, posameznike v njih, skupine in vse, ki se kakorkoli srečujejo z etnologijo, da nam redno poročajo o pomembnejših dogodkih v zvezi s stroko in v njej. Zaželjeno je, da bi Glasnik vnaprej obveščal in objavljal sprotna, sveža poročila o razstavah, prireditvah, oddajah, filmih, publikacijah, predavanjih, obiskih, posvetovanjih, o terenskem delu in novih odkritjih, o napredku ter uveljavljanju etnologije, o za nas zanimivih dogodkih v drugih društvih, o raznih folklornih prireditvah itd. Veseli bomo tudi poročil (lahko kritičnih, prizadetih, s srcem pisanih) o prireditvah, ki niso neposredno povezane s stroko, pa se vam zdi, da bi etnologi morali vedeti zanje (razni festivali, množične prireditve, sejmi, veselice, zbori krajanov ipd.). Včasih bo šlo samo za poročilce, tako da bomo o dogajanju obveščeni, včasih pa bodo (po vaši presoji) ta poročila ocenjujoča in kritična.

Tako obveščanje naj bi potekalo stalno, ne pa samo občasno ob izjemnih in najvidnejših dogodkih in razstavah.

Vodstva ustanov in inštitutov zato naprošava, da nam priskočijo na pomoč s tem, da po dogovoru zadolžijo človeka, ki bo skrbel za poročanje ter vabiva k najširšemu sodelovanju.

Mojca Ravnik in Marko Terseglav

POROČILA USTANOV

O DELU V LETU 1977
UDK 06.05 : 39 „1977"

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ, LJUBLJANA – SEM si še nadalje prizadeva, da bi izpolnil eno svojih najosnovnejših nalog in uredil depoje v uršulinskem samostanu v Škofji Loki. V letu 1977 je bilo tu opravljenih več vzdrževalnih del, med katerimi je bilo posebno zahtevno prekritje strehe nad novo pridobljenim delom samostana. Z lastno angažiranostjo in vsakoletnimi skromnimi denarnimi sredstvi je muzej doslej postopoma uredil 40 prostorov (skupaj cca 1500 m^2), katere pa bi nujno morali opremiti s primernimi omarami in policami. Selitev muzejskih predmetov iz Ljubljane v Škofjo Loko je v glavnem končana; v letu 1977 smo s podstrešja muzejske stavbe v Ljubljani preselili v Škofjo Loko še okoli 3.000 drobnih predmetov. Vsi predmeti, razen večjih kosov pohištva in orodja pa čakajo na opremo depojskih prostorov in dokončno ureditev.

V tem letu smo povečali muzejske zbirke za 946 predmetov. Največ (740) smo jih odkupili v Posotelju vzporedno s pripravami za razstavo „Titov rojstni kraj". Med najpomembnejše nove pridobitve prištevamo celotno hišno opremo s pohištvom, tekstilom, drobnim inventarjem, posodjem in keramiko, s predmeti iz gospodarstva ter staro krušno pečjo (skupaj 505 predmetov), kar smo vse kupili kot zapuščino v hiši v Bistrici ob Sotli, potem ko je tam umrla zadnja lastnica. S tem odkupom se nam je prvikrat posrečilo, da predmetov nismo ločili od celote, ki sestavlja človekovo okolje, ampak smo dokumentirali primer kompleksne stanovanjske kulture v določenem kraju in času. Vsi predmeti kot celota so pomemben kulturni spomenik. Lepa pridobitev iz Posotelja je tudi kovaška delavnica z nakovalom, velikim usnjenim mehom, z orodjem in nekaterimi izdelki. Od drugih predmetov s tega območja naj navedemo še statve, kamnite možnarje, pletene omare – shrambe za meso, zbirko pletarskih in lončarskih izdelkov ter predmete iz gospodarstva, (plug, jarmi, motike, cepci). – Muzej je povezan s Carinarnico na Jesenicah in je preko nje dobil 69 etnoloških predmetov. Za našo izvenevropsko zbirko smo kupili 46 predmetov, 35 pa smo jih dobili v dar. Med darovi sta dve manjši zbirki himalajskih odprav na Makalu in Kangbačen iz leta 1973–1974, med nakupi pa je zbirka predmetov iz Indije (sari iz batika, vezena pastirska bluza, skoraj celoten nakit pastirjev in nekaj religioznih predmetov).

V preparatorski in konservatorski muzejski delavnici so bili preparirani in po potrebi restavrirani vsi predmeti za razstavo „Titov rojstni kraj", precej tudi za etnološko zbirko na Brionih in za razstavo gostiln. Poleg tega so bili očiščeni in deloma tudi restavrirani predmeti za druge razstave, ob selitvi zbirk v Škofjo Loko pa so bili predmeti pregledani in po potrebi ponovno preparirani. Konservirana je bila zbirka lecta in malih kruhkov.

V knjižnici smo pridobili 494 novih knjig, zvezkov in periodičnih publikacij. V zameno smo poslali 117 izvodov SE in 391 katalogov občasnih razstav SEM. Zaradi pomanjkanja prostora smo morali skoraj vso zalogo SE in vodnikov po občasnih razstavah preseliti v Škofjo Loko. Dopolnjevali smo hemeroteko ter poskušali ustreči številnim obiskovalcem knjižnice.

Med notranjim muzejskim delom naj omenimo še inventarizacijo 270 predmetov ter delo v arhivskem oddelku. Stvarna kartoteka terenskih zapiskov se je povečala za 1190 kartotečnih listov, duplikati pa so bili vloženi v krajevno kartoteko. Ob pripravah za razstavo ljudske umetnosti je bilo izdelanih okoli 400 dokumentacijskih enot, fototeka se je povečala za blizu 2000 fotografij, negativov smo pridobili 1750, barvnih diapozitivov pa 350. Pomembna pridobitev je 200 diapozitivov predmetov z razstave „Predkolumbovska umetnost starega Peruja".

V tem letu smo imeli 11 občasnih razstav. Sami smo pripravili štiri: „Način življenja idrijskih rudarjev" (v Idriji), „Slovenska ljudska umetnost iz zbirk SEM" (v Ljubljani, v Prištini in v Titogradu), „Vezenine na Slovenskem" (v Sežani in Novi Gorici), „Kulture neuvrščenih" (v Goričanah). Razstavo „Titov rojstni kraj" (v Zagrebu in v Ljubljani) smo pripravili skupaj z Etnografskim muzejem v Zagrebu. Muzej Gornje Šlezije iz Bytoma na Poljskem je gostoval z razstavo „Leseni predmeti v ljudski kulturi Šlezije" (v Ljubljani), EM iz Beograda je razstavljal kovinsko opremo in posodje (v Ljubljani), Goriški muzej je gostoval z razstavo „Gora" (v Podsmreki), v okviru meddržavne kulturne konvencije Jugoslavija – Venezuela smo dobili razstavo „Indijanci Amazonke z ozemlja Venezuele", v okviru sodelovanja med ZAMTES in Latinskoameriškim inštitutom iz Rima pa smo dobili razstavo „Predkolumbovska umetnost Peruja" (obe v Goričanah). Sodelovali smo pri razstavi obrti v Slovenj Gradcu.

Izreden uspeh sta imeli razstavi „Titov rojstni kraj" in „Predkolumbovska umetnost Peruja". Za ti dve razstavi ter za razstavo z ozemlja Venezuele smo izdali obsežnejše tiskane kataloge, za druge pa krajša ciklostirana pojasnila. Naše razstave je obiskalo skupaj 84.116 obiskovalcev. Po razstavah so imeli naši kustusi 205 vodstev, nekatere razstave (zlasti v Goričanah) pa smo spremljali tudi z diapozitivi in predavanji. V pripravi so razstave „Gostilne na Slovenskem", „Slovenska ljudska umetnost", „Lesene obrti v Sloveniji" in „Vzajemna pomoč na vasi".

Poudariti moramo, da muzej ob vsaki večji razstavi, ki jo pripravi, pridobi precej predmetov in fotografij, obsežnejše terenske, arhivske in druge študijske zapiske ter razno spremno gradivo. Razstava je skoraj edina prilika za nakup etnoloških predmetov, kajti problem namenskih sredstev za odkupe še ni rešen, čeprav muzej vseskozi poudarja to potrebo in prosi za denar.

Poleg raziskovalnega dela ob razstavah potekajo še nekatere druge raziskave, ki so povezane bodisi s proučevanjem muzejskih zbirk ali s pisanjem razprav za strokovne pbulikacije. V tem letu smo pripravili in dali v tisk 29. številko SE. Sodelovali smo pri Etnološki enciklopediji slovanskih narodov, ki bo izšla pri Sovjetski akademiji znanosti v Moskvi.

Muzej sodeluje z nekaterimi pokrajinskimi muzeji v Sloveniji, z etnografskimi muzeji v drugih republikah, s PZE za etnologijo, z Zavodom za šolstvo in z mnogimi šolami. 9 študentov PZE za etnologijo in 3 dijaki srednjih šol so bili na obvezni praksi v muzeju. Aktivno smo sodelovali pri muzejski skupnosti, ki je pripravljala in vsklajevala vrsto samoupravnih aktov. Posebna akcija je potekala ob pripravah za skupni jugoslovanski etnološki muzej na Brionih. V razmeroma kratkem času se nam je posrečilo zbrati in konservirati 125 reprezentančnih slovenskih etnoloških predmetov.

Delo muzeja pa so spremljale tudi določene težave, med katerimi je bil na prvem mestu delovni in finančni načrt, za katerega je bila pogodba s finanserji podpisana šele v decembru, namesto v začetku leta. Tudi problem Muljave je ostal nerešen. Zatika se pri načrtih in administrativnih poslih, kot so prepisi lastništva in drugi pravni predpisi. Za sanacijo gradu v Goričanah bi rabili velika finančna sredstva, katerih nimamo; v Podsmreki ogroža stavbo in povzroča večno škodo bližnji kamnolom. Delo v depojih v Škofji Loki zavira pomanjkanje opreme, za potrebe in načrtovane varnostne naprave v naših zbirkah prav tako nismo dobili potrebnega denarja.

Muzej bolj in bolj občuti potrebo po primerni lastni zgradbi, kajti v sedanjih razmerah so vse rešitve osnovnih muzejskih nalog (zbiranje in urejanje gradiva, čuvanje in razstavljanje predmetov) močno ovirane. Nekateri pomembni oddelki muzeja (npr. arhivski oddelek) nimajo nobenih prostorskih in drugih možnosti za prepotrebno ureditev.

Fanči Šarf

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE SAZU, LJUBLJANA — Sekcija za ljudsko slovstvo je nadaljevala s pripravo Kazala pravljičnih tipov slovenskih pravljic po AT 1961. V prvi, začasni obliki je delo pripeljala do konca honorarna sodelavka A. Štrubelj. Skupno število slovenskih tipov pravljic po AT se je povečalo na 519, vendar prav gotovo še ni dokončno. Da je to pomembna številka, pokaže primerjava s številom italijanskih pravljičnih tipov, ki jih je po dosedanjih rezultatih 612 (prim. poročilo v Letopisu SAZU za l. 1977), vendar na znatno večjem ozemlju kot je slovensko. — Podobno se je nadaljevala pred leti začeta, nato pretrgana in lani obnovljena akcija načrtnega pridobivanja pripovednega in drugega slovstvenega gradiva. S pomočjo študentov etnologije je bilo ekscerpiranih vsega skupaj 2406 slovstvenih enot, in sicer v Slovenskem šolskem muzeju (šolske kronike in predvojna šolska glasila) in v NUK iz 31 časopisov. Nekaj gradiva so posredovali tudi posamezniki. — Izrednega pomena je tudi pridobitev zbirke ljudskih ugank (1602), ki jih je po tiskanih virih nabral Ljubomir—Andrej Lisac in jih je sekcija do nadaljnjega prevzela v hrambo. — Na terenu je M. Matičetov nadaljeval svoje delo med Rezijani, vendar ne v Reziji, ampak v njihovih začasnih bivališčih v obmorskih letoviščih, kjer je naletel na primere pisanja v rezijanskem nareču, o čemer je temeljiteje poročal v tržaški reviji Dan.

Raziskovalno delo v sekciji za ljudske šege in igre je teklo v več smereh. Helena Ložar—Podlogar je z anketo zbrano gradivo o ženitovanjskih šegah na Korošekm (vsega 10.762 odgovorov) dopolnjevala z delom na terenu in z izpisovanjem ustreznih podatkov iz tiskanih virov (Carinthia I, Vaterländische Blätter, Slavin idr.), ki jih je bilo treba kritično pretresti in izločiti problematične. Prav tako je prepisala za svojo temo upoštevajoče odlomke z magnetofonskih trakov GNS. Za ziljsko svatbo so izpisani podatki vse od 18. stol. dalje. — Zbrane podatke o maskah na Slovenskem je nosilec naloge N. Kuret prenesel na kartice in jih razvrstil po posebni shemi, kar je omogočilo začetek izdelave tematskih zemljevidov. V načrtu je publikacija, ki bo vsebovala vseh 24 predvidenih zemljevidov s podatki in komentarji. Doslej jih je izdelanih 11. — V teku je tudi raziskava današnjih študentskih šeg na Slovenskem. — N. Kuret je tudi intenzivno nadaljeval izpisovanje slovenskega narodopisnega gradiva v treh nahajališčih zunaj slovenskih meja. V t.i. Pogačnikovi zbirki („Sammlung Valentin Pogatschningg") v Deželnem muzeju v Celovcu je evidentiranih 162 enot, v „Ferkovem arhivu" v Štajerskem narodopisnem muzeju v Gradcu pa 71. Podatki iz t.i. Gőthove serije (zbirka odgovorov na vprašanja nadvojvode Janeza o Slovenski Štajerski v drugi polovici 19. stoletja) v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu še niso dokončno izčrpani, saj je gradivo zbrano za 510 krajev, doslej pa je bilo pregledano le za 98. — Drabosnjakov arhiv se je l. 1977 pomnožil za šest številk in sedaj znaša 189 enot. Posebno dragoceni pridobitvi sta dva prepisa Drobosnjakovega Pasijona (1841, 1854).

Sekcija za materialno kulturo v oskrbi T. Cevca je nadaljevala evidentiranje, popis in dokumentiranje več občasno naseljenih drvarskih, oglarskih in pastirskih koč v okolici Železnikov, na Starem vrhu nad Šofjo Loko, v Kamniški Bistrici, Kranjski gori, Ratečah, na Jezerskem, na planini Za skalo in v okolici Kobjeglave na Krasu. S pomočjo zunanjih sodelavcev — arhitektov je bilo arhitektonsko dokumentiranih nekaj občasno obljudenih bivališč, tako npr. drvarska koča v Gačah nad Selško dolino, planšarska koča na nižji planini Pokrovci na Pokljuki, planšarska koča na Velem polju v Julijskih Alpah, „pristaja" v Vrsnem v Soči ter drvarska koča v Kamniški Bistrici. Zrisanih je bilo 111 listov načrtov in risb. Urejena je bila tudi zaostala fotodokumentacija z več kot 700 posnetki pastirskih in planšarskih koč iz Kamniških in Julijskih Alp. Zunanja sodelavka M. Fister je ekscerpirala etnološko gradivo iz Planinskega vestnika (okrog 600 ekscerptov). — S pomočjo vrpašalnice je sekcija za materialno kulturo zbrala številne podatke o bivalni kulturi sezonskih gozdnih delavcev z vsega slovenskega ozemlja. Na 60 razposlanih vprašalnic je odgovorilo nekaj nad polovico anketiranih gozdnih gospodarstev. Prejeto gradivo še ni dokončno obdelano, delno so bila nekatera spoznanja zajeta v enciklopedičnem pregledu o stavbah na Slovenskem (za zbornik Etnologija južnih Slovanov).

Knjižnica se je letos povečala za 674 enot. Bibliotekarka S. Zemljič—Golob je nadaljevala stvarni katalog iz knjig in revij, sodelovala pri sestavi Biltena o novih knjigah na etnološkem področju in začela urejati knjižnico B. Orla.

Strokovno sodelovanje: 2. posvetovanja slovenskih etnologov 27. maja l. 1977 na Rožniku so se udeležili vsi sodelavci ISN, prav tako so bili vsi razen N. Kureta navzoči na 24. kongresu jugoslovanskih folkloristov v Piranu od 3.—6. sept. 1977. M. Matičetov, T. Cevc in M. Stanonik so sodelovali na njem tudi s svojimi referati. Ob tej priliki je M. Matičetov kot konzulent za ljudsko prozo razpravljal s kolegi iz skopskega Inštituta za folklor o vprašanjih katalogizacije in vključevanja makedonskih ljudskih pravljic v mednarodni znanstveni obtok. Kot član Medakademijskega odbora za jugoslovanske ljudske stvaritve se je udeležil dveh sej tega odbora v Beogradu. Član medakademijskega odbora za raziskovanje ljudskega življenja in šeg narodov in narodnosti Jugoslavije je N. Kuret, ki je k sodelovanju pritegnil zunanjega sodelavca A. Baša, da je prevzel uredništvo za slovenski del publikacije Etnologija južnih Slovanov (v seriji Etnografija slovanskih narodov pri Akademiji nauk SSSR). — N. Kuret je na prošnjo Inštituta za literature SAZU prevzel za Literarni leksikon v obravnavo gesla: Duhovna drama in Ljudska igra. — T. Cevc je bil od 26. 11. do 1. 12. 1977 gost Etnološkega seminarja in njegovega inštituta (Volkskunde Seminar, Institut fur Volkskunde) v Zurichu. — H. Ložar—Podlogar je kot sodelavka mednarodne narodopisne bibliografije poslala redakciji v Feiburg 127 listkov s podatki o slovenskih etnoloških objavah. Kot predstavnica slovenske nacionalne redakcije za „Demos" pa je za 17 letnik pripravila 12, S. Zemljič—Golob pa 5 referatov. — M. Stanonik je strokovno in organizacijsko sodelovala pri raziskovalni temi Slovensko narodnoosvobodilno pesništvo 1941—1945 na PZE za slavistiko na Filozofski fakulteti. Za SBL je na prošnjo njegovega uredništva pripravila prispevek o V. Urbasu (1831—1900), njegovo etnološko, slavistično in pedagoško delo pa predstavila tudi za objavo v strokovnem časopisu. Kot članica uredniškega odbora je sodelovala pri GSED in lektorirala (slovenske) prispevke za to glasilo. Sodelovala je tudi z Muzejskim društvom v Žireh, Loškim muzejem v Škofji Loki in RTV Ljubljana. Od 18.—31. julija 1977 se je udeležila 6. mednarodnega seminarja za lužiški jezik in kulturo v Budišinu (NDR), kjer je med drugim navezala tudi strokovne stike s sodelavci Inštituta za serbski ludospyt.

V letu 1977 je opravljalo obvezno študentsko prakso 17 študentov s PZE za etnologijo, in sicer po eden v sekciji za materialno kulturo in v sekciji za ljudske šege in igre, 15 pa v sekciji za ljudsko slovstvo, od teh jih je 11 sodelovalo pri eskcerpiranju gradiva, 4 pa so bili na terenski praksi v Žireh. Njim se je pridružilo tudi 6 študentov arhitekture. Vseh teh 17 študentov je imela na skrbi M. Stanonik.

Najpomembnejša prireditev mednarodnega pomena in značaja v organizaciji ISN je bila v letu 1977 skupna uredniška konferencà revije „Demos", ki je bila v Ljubljani od 5.—9. sept. 1977. Udeležili so se je predstavniki uredništev iz NDR, SZ, Poljske, Češkoslovaške, Madžarske, Romunije, Bolgarije, in posameznih jugoslovanskih republik, razen iz Črne gore in s Kosova.

Za tisk je bila končana redakcija Traditiones 5/1976 in od ustreznih organov SAZU sprejet za tisk rokopis Glasbena folklora Prlekije, pesmi, I.J. Dravca. Končane so tudi priprave za drugo izdajo Grafenauerjeve Lepe Vide. ISN je imel tudi več strokovnih obiskov iz tujine in domovine.

Marija Stanonik

GLASBENO NARODOPISNA SEKCIJA INŠTITUTA ZA SLOV. NARODOPISJE S A Z U, LJUBLJANA – A) DELO PRI RAZISKOVALNIH NALOGAH

1. TERENSKE RAZISKAVE Z ZBIRANJEM GRADIVA NA DOSLEJ NERAZISKANIH PODROČJIH: SLOVENSKA KOROŠKA, JUŽNO POHORJE, GORA NAD VIPAVSKO DOLINO (P–618/6635–77)

a) Med Slovenci na avstrijskem Koroškem so sodelavci sekcije v januarju dokončali delo v Ziljski dolini, ki je spadalo še v nalogo za 1976, in sicer predvsem v vaseh Zahomec, Dole pri Šmohorju in Blače; (2 sodelavca po 5 terenskih dni).

V marcu se je delo nadaljevalo s štirimi sodelavci vzhodno od ceste Trbiž – Beljak v 13 naseljih od Brnce do Malošč in v okolici Baškega jezera do Št. Jakoba v Rožu. V decembru je 5 sodelavcev raziskovalo ozemlje med Dravo in Vrbskim jezerom v 11 naseljih s središčem v Bilčovsu. Skupno je bilo opravljenih 59 terenskih dni, in zbrano 331 glasbenih enot ter veliko podatkov v zvezi s petjem, glasbili, plesom, šegami itn. s preko 25 urami magnetofonskih posnetkov. – 3. julija so štirje sodelavci snemali filmsko in zvočno šego štehvanja in prvega reja v Blačah.

b) Na Južnem Pohorju se je nadaljevalo zbiranje gradiva v širši okolici Vitanja. V 11 terenskih dnevih je bilo zbrano 144 glasbenih enot ter 160 enot podatkov o plesih, petju, svatbi, bedenju pri mrliču, godcih, glasbilih in šegah, zvezanih z glasbo, poleg starejše rkp. pesmarice.

c) Gora nad Vipavsko dolino. Delo, začeto l. 1976, je bilo l. 1977 dokončano. Ostalo je še eno dogovorjeno snemanje fantovskega petja, potem bo izdelan elaborat o preteklem in sedanjem stanju ljudskega pesemskega izročila na tem razmeroma izoliranem hribovskem področju.

2. TRANSKRIPCIJE Z ANALIZO, KLASIFIKACIJO IN KATALOGIZACIJO PESEMSKEGA GRADIVA TER DRUGA DOKUMENTACIJA (P–618/6636–77)

a) L. 1976 začeto delo za dokumentacijo neobjavljenega rokopisnega gradiva iz zbirk raznih zapisovalcev v zapuščinah K. Štreklja in J. Glonarja se je nadaljevalo in v glavnem dokončalo. Obdelano je bilo še 57 rkp. zbirk s 1976 neobjavljenimi enotami, tako da znaša v 152 zbirkah to število 5286 enot. Izdelan je rkp. osnutek s 1350 stranmi za katalogiziranje tega gradiva v 4 kartotekah. Treba je le še izvesti precej zamudno vsebinsko klasifikacijo po pesemskih tipih, ki je bila zaenkrat napravljena za 414 enot.

b) Dr. Z. Kumer je kot glavna urednica sodelovala pri 6. snopiču bibliografije, ki je izšel v decembru: Jahresbibliographie der Volksballadenforschung. Annual Bibliography of Folk Ballad Research. 6, 1976. Hrsg. von der S.I.E.F. Komission für Volksdichtung . . . durch Zmaga Kumer in Zusammenarbeit mit Rolf Wilh. Brednich und Jürgen Dittmar, Ljubljana 1977, 61 str.

c) Začeto je bilo delo na podrobni analizi melodičnega gradiva v zapisih S. Vraza zaradi njegovih pomot pri identifikaciji napevov, ki so – večinoma brez podloženega besedila – bili pristavljeni v veliko primerih k napačnim besedilom. Obdelano je zaenkrat 50 od skupno 158 napevov, s pomočjo melodičnih tabel za vsak metrični model posebej.

č) Nadaljeval se je sistematični pregled raznih Ms. v rokopisnem oddelku NUK glede na morebitno gradivo lj. pesmi. Za sekcijo je bilo prekopirano ali izpisano gradivo iz Ms. 451, 670, 689, 713, 781 in 1048. Posebno važna sta Ms. 478 in 479 z gradivom iz Korytkove zapuščine, ki še ni bilo sistematično obdelano in bo zanj potrebna podrobnejša analiza.

3. PRIPRAVA STROKOVNIH ŠTUDIJ IN OBSEŽNEJŠIH STROKOVNIH IN ZNANSTVENIH PUBLIKACIJ (P–618/6637–77).

a) Končno je bil dokončan in oddan za tisk rokopis za 2. knjigo korpusa „Slovenske ljudske pesmi", ki obsega legende in balade s socialno-kritično vsebino. To delo je deloma zavrlo pripravo pri študiju in redakciji gradiva z 3. knjigo, ki obsega v celoti 78 pesemskih tipov. Zaenkrat je obdelano od predvidenih 30 v tem letu le 10 tipov.

b) M. Ramovš je za ANTOLOGIJO SLOV. LJUDSKIH PLESOV izdelal 250 strani tipkopisa s koreografskim opisom 110 plesov, ki jih bodo dopolnjevali zapisi v labanotaciji. V prvi polovici 1978 bo delo oddano v tisk, za kar bo treba še izdelati obširnejšo uvodno študijo.

c) Z. Kumer je do začetka oktobra dokončala rokopis za priročnik ETNOMUZIKOLOGIJA z ok. 360 tipkanih strani in ga oddala v tisk. Delo bo v založbi PZE za muzikologijo Filozofske fakultete v Ljubljani izšlo predvidoma v februarju 1978.

B) DELO SEKCIJE, KI NI OBSEŽENO V RAZISKOVALNIH NALOGAH

1. ENODNEVNA TERENSKA SNEMANJA na posebna vabila ali ob posebnih priložnostih so obsegala 19 terenskih ekskurzij posameznih sodelavcev v razne kraje in dve snemanji v Ljubljani (iz Vučje vasi pri Ljutomeru): Krašnji vrh; Cerov log pri Šentjerneju, Račna pri Čušperku, Čušperk; Pirševo v Tuh. dolini, Vrhpolje pri Kamniku, Hrib nad Ribčami (Moravče); Ludranski vrh pri Črni; Žiri, Šentjošt pri Horjulu; Tomaž pri Ormožu; Grad v Prekmurju. Skupno je bilo ob tem delu posneto 459 temeljnih enot.

Druga terenska pota so obsegala predvsem strokovno svetovalstvo in obenem študijsko potovanje M. Ramovša pri TV–snemanju ljudskih plesov oz. lokalnih folklornih skupin na sev.–vzhodnem Štajerskem in Pomurju.

2. UDELEŽBA NA ZNANSTVENIH KONGRESIH, simpozijih ipd.

a) Kongresa Zveze društev jugoslov. folkloristov v Piranu (3.–6. 10. so se udeležili vsi strokovni delavci sekcije. Z referati so sodelovali: J. Strajnar (Ljudska glasba na Krasu), Z. Kumer (Socialno-kritično v slov. ljudski pesmi), M. Terseglav (Odsev socialnega porekla zapisovalcev v njihovem delu), V. Vodušek (O sodobnih nalogah folkloristike).

b) Zasedanja mednarodne študijske skupine IFMC za ljudska glasbila na Poljskem (12.–16. 9.) sta se udeležila dr. Z. Kumer in J. Strajnar (z referatom „La relation entre la technique instrumentale et la musique populaire")

c) Mednarodnega simpozija o evropskih srednjeveških baladah v Odense na Danskem 21–23. nov. se je udeležila Z. Kumer z referatom „Zur Frage der mittelalterlichen Tradition der slowenischen Balladen u. ihrer Stellung innerhalb der europäischen Überlieferung".

č) 8. Seminarium ethnomusicologicum, Smolenice (ČSSR): od 13.–17. 6.: J. Strajnar z referatom „Veröffentlichung der Volksmusik in Theorie u. Praxis".

d) Poleg tega je prisostvovala (na stroške prireditelja) Z. Kumer na 5. mednarodnem simpoziju za raziskavo zgodovinskih virov ljudske glasbe v Seggau (Avstrija, 9.–14. 5.); M. Terseglav pa se je udeležil kongresa Slov. slavističnega društva na Bledu (28.–30. 5.).

3. ŠTUDIJSKA POTOVANJA:

Asistent M. Terseglav je bil od 9.–23.9. na študijskem obisku etnoloških in etnomuzikoloških ustanov v Bratislavi in Brnu – Z. Kumer je prisostvovala kot povabljeni gost Festivalu ljudske glasbe v Vychodni na Slovaškem (1.–4.7.).

4. INTERNO ŠTUDIJSKO IN DOKUMENTACIJSKO DELO:

Poleg priprave kongresnih referatov (gl. pod 2) je posebej omeniti še: za „Etnologijo južnih Slovanov" članka o slov. ljudski glasbi (Z. Kumer) in o slov. ljudskih plesih (M. Ramovš); presnemavanje glasbnega gradiva s posnetkov drugih ustanov ali posameznikov za arhiv sekcije in obratno (J. Strajnar); podrobno evidentiranje temeljnih posnetkov sekcije v letih 1970–1972 (od št. GNI 30.672–33.667) z ustrezno označbo trakov in kazalk na odnosne terenske zapisnike (V. Vodušek); glasbena oprema z zvočnimi posnetki za razstavo SEM „Titov rojstni kraj" in spremno besedilo za gramofonsko ploščo „Helidon" ženskega vok. okteta z Obirskega (J. Strajnar).

Naglasiti je treba, da se obračajo na sekcijo v velikem številu za informacije, nasvete in gradivo skladatelji, režiserji gledališč, vodje folklornih plesnih skupin, študenti muzikologije, ki imajo seminarske naloge s tega področja, drugi posamezniki itn. ter so posamezni sodelavci (predvsem M. Ramovš, J. Strajnar, V. Vodušek) precej časovno obremenjeni s takim delom, ki je sekciji honorirano lahko le s strani večjih ustanov.

5. RADIJSKE ODDAJE:

Sodelavci sekcije še izza časa bivšega GNI sodelujejo z RTV–Ljubljana pri oddajah za ciklus „Slovenske zemlje v pesmi in besedi", ki spadajo med najbolj poslušane v Sloveniji. S sezono 1977/78 je sekcija sklenila pogodbo z Glasbenim programom RTV–Ljubljana, da prispeva uradno po dve oddaji mesečno skozi vse leto, za kar dobi honorar le sekcija in ne več posamezni sodelavci. V letu 1977 so prispevali sodelavci oz. sekcija skupno 19 takih oddaj.

Valens Vodušek

PZE ZA ETNOLOGIJO NA FILOZOFSKI FAKULTETI V LJUBLJANI — V štud. letu 1977/78 je pričel veljati novi učni načrt za etnologijo. Študij etnologije pod A traja štiri leta in vsebuje naslednje predmete: etnologija Slovencev in drugih jugoslovanskih narodov (od 1. do 4. letnika), seminarske vaje (od 2. do 4. letnika), etnologija Evrope (v 2. letniku), etnologija neevropskih etničnih skupin (v 3. in 4. letniku), obča etnologija (v 1. letniku), proseminarske vaje (v 1. letniku), muzeologija in konservatorstvo (v 3. letniku), nemški (ital. ali madž.) jezik (v 1. in 2. letniku), slovanski jezik (v 3. in 4. letniku), 2 izbirna predmeta (v 3. letniku). Izbirni predmeti so arhivistika, politična ekonomija, slovenska dialektologija in statistika). Razen tega je potrebno v vsakem semestru od 2. do 4. letnika prebrati po deset del obveznega čtiva iz slovenske etnologije, opraviti štiri desetdnevne prakse (2 terenski, spomeniškovarstveno in muzejsko) in napisati proseminarsko (v 2. letniku), seminarsko (v 3. letniku) in diplomsko nalogo. Študij etnologije konča študent z zagovorom diplomske naloge in A dipl. izpitom.

Študij etnologije pod B traja 2 ali 3 leta in vsebuje naslednje predmete: etnologija Slovencev in drugih jug. narodov (v 1. in 2. letniku), seminarske vaje (v 2. letniku), etnologija Evrope (v 2. letniku), etnologija neev. etničnih skupin (v 1. in 2. letniku), obča etnologija in proseminarske vaje (v 1. letniku). V 2. in 3. letniku je potrebno prebrati še obvezno čtivo in napisati proseminarsko in seminarsko nalogo. Po 2. letniku je B diplomski izpit.

Čeprav vsebinske spremembe v okviru predavanj, vaj, nalog in praks potekajo že vrsto let, pa bo o bistvenem premiku mogoče govoriti šele z uresničitvijo enopredmetnega študija etnologije, ki bo omogočal uvedbo nekaterih novih etnoloških in drugih specialnih predmetov.

Na podiplomskem študiju, ki traja 2 leti je mogoče vpisati smer etnologija Slovencev. Predmeti so naslednji: slovenska etnologija, temelji etnološke znanstvene teorije, razvoj etnologije v Evropi in konsultacije ob magistrskem delu.

V štud. letu 1977/78 se je vpisalo na etnologijo 116 rednih študentov in 6 študentov ob delu. V 1. letnik se je vpisalo 57 (14 pod A), v 2. letnik 32 (8 pod A), v 3. letnik 27 (8 pod A) in v 4. letnik 6 študentov. V koledarskem letu 1977 je diplomiralo 5 študentov: Branka Berce, Zvona Ciglič—Šalamun, Silvester Gaberšček, Irena Kunčič in Zora Žagar.

Počitniška praksa je potekala na PZE za etnologijo v okviru raziskovalnih nalog Vitanje (9), Galjevica (1) in raziskave stanovanjske kulture tobačnih delavk v Ljubljani (18). Pod mentorstvom sodelavcev PZE in s sodelovanjem ustanov so potekale prakse v: Dolenjskem muzeju v Novem mestu (4), Posavskem muzeju v Brežicah (10) in Inštitutu za raziskovanje krasa — Krški muzejski zbirki v Postojni (1). Študentje so opravljali prakso še v naslednjih ustanovah: v Inštitutu za slovensko narodopisje SAZU (19), v Pokrajinskih muzejih Ptuj (7) in Maribor (2), po eden v Pokrajinskih muzejih Kočevje in Koper, Loškem muzeju v Škofji Loki, Gorenjskem muzeju v Kranju in Posavskem muzeju v Brežicah.

V zameno za ekskurzijo poljskih študentov po Sloveniji 1976 je odšlo od 14. do 25. 4. 1977 na ekskurzijo na Poljsko 14 študentov in sodelavcev. Žal zamenjava ni izpolnila pričakovanj niti v strokovnem niti v organizacijskem smislu.

Februarja je bil gost naše PZE docent na beograjskem oddelku za etnologijo dr. Nikola Pavković, ki je predaval o preučevanju verskih sekt v Vojvodini in družbene kulture v Šumadiji. Oktobra je predaval o stanju poljske etnologije profesor s Katedre Etnografii v Poznanju dr. Józef Burszta. V začetku novembra so bili pri nas na ekskurziji študentje beograjske etnologije. Čeprav za ekskurzije lahko rečemo, da so manj uspela oblika sodelovanja in izmenjave, pa so gostovanja učiteljev z jugoslovanskih in evropskih univerz vedno zanimiva in poučna in bi jih morali tudi v prihodnje vsaj toliko gojiti še naprej.

Raziskovalno delo poteka tudi letos v okviru večletnih raziskovalnih nalog Etnološke topografije slovenskega etničnega ozemlja in Slovenske etnološke bibliografije.

Sodelavci PZE so aktivno sodelovali v izvršnem odboru SED in pri Glasniku in se udeleževali strokovnega republiškega posvetovanja na Rožniku, ter zveznih v Novem Pazarju in Piranu.

Duša Krnel—Umek

ETNOLOŠKI ODDELEK PRI GORENJSKEM MUZEJU V KRANJU — V letu 1977 je obsegalo terensko delo etnologa skupaj osemindvajset delovnih dni.

V prizadevanjih, da bi dopolnili in vsebinsko razširili dosedanja raziskovanja ljudske kulture in načina življenja v Gornjesavski dolini, je etnolog nadaljeval s terenskim delom v Ratečah in na Srednjem vrhu. S področja materialne kulture je bilo dopolnjeno gradivo o poljedelstvu, vrtičkarstvu, nabiralništvu, turizmu, prehrani, tehničnem znanju in delovnih šegah, zbrano je bilo dragoceno izročilo o načinu življenja rateških rudarjev v rudniku v Rablju. V Ratečah so bila opravljena tudi sondažna raziskovanja o lokalnih skupnostih, fantovskih in dekliških skupnostih, združbah odraslih, društvih. Zbrano gradivo bo seveda treba bolj ali manj še dopolniti z novimi informacijami.

V okviru akcije Arhitekturne meritve, je bila dokumentirana baročna kašča na Zg. Jezerskem, v teku je tudi dokumentacija renesančno-baročnega kmečkega dvorca na Golniku. S pomočjo novih vprašalnic je bilo opisno dokumentiranih tudi 10 že izmerjenih etnoloških objektov in sicer: 5 na področju kranjske, 3 na področju jeseniške in 2 na področju radovljiške občine. V sodelovanju z Inštitutom za slovensko narodopisje je bila dokumentirana tudi pastirska staja na Pokrovcu v Bohinju. S sodelovanjem etnologa iz novogoriškega muzeja Naška Križnarja, smo posneli drugi del filma o naseljih in arhitekturi v Gornjesavski dolini.

Etnolog se je nekaj dni mudil na potresnem območju v okolici Preddvora in sicer v vaseh: Hraše, Žabje, Sp. in Zg. Bela, Bašelj in Trstenik ter evidentiral etnološke predmete.

V letu 1977 je bilo delo usmerjeno v prvi vrsti na interno delo, na urejevanje depojske zbirke (inventarizacija in kategorizacija predmetov). Pri tem delu je v okviru svoje redne prakse sodeloval tudi študent etnologije Janez Fajfar. Inventariziranih je bilo 480 predmetov, velika večina vseh inventariziranih predmetov pa je glede na njihovo pomembnost kategorizirana v troje skupin. Nadaljevali smo s fotografsko dokumentacijo zbirke. Prepariranih je bilo 216 etnoloških predmetov.

Interno delo je obsegalo tudi urejevanje terenskih zapiskov; del zbranega terenskega gradiva je bil po novi etnološki sistematiki urejen na 100 kartotečnih listih.

V zvezi s pripravami za postavitev stalne zbirke v Gorenjskem muzeju je bil izdelan osnutek scenarija za etnološki del razstave, ki ga je potrebno dopolniti z nekaterimi sicer še neraziskanimi področji (kultura in način življenja mestnega in delavskega življa). V prizadevanjih po povezovanju muzejske službe z amaterskimi dejavnostmi na terenu je etnolog sodeloval pri postavitvi razstave Besnica skozi čas, ki jo je pripravila Krajevna skupnost Besnica s sodelovanjem domačinov. Muzej je prispeval fotografsko gradivo, mentorstvo ter smiselno in oblikovno ureditev zbranega gradiva.

V okviru sodelovanja SED in Dopisne delovne univerze Univerzum je bil v Gorenjskem muzeju pripravljen scenarij — sinopsis za filmsko dokumentacijo planšarstva v Bohinju.

Muzej je omogočil svojemu etnologu, da se je udeležil dveh zveznih strokovnih srečanj: Kongresa EDJ v Novem Pazarju in Kongresa folkloristov Jugoslavije v Piranu.

Anka Novak

ZAVOD ZA SPOMENIŠKO VARSTVO V KRANJU — Zavod obsega ozemlje šestih občin: Domžale, Jesenice, Kamnik, Kranj, Radovljica in Tržič; evidentiranih je 3110 nepremičnih kulturnih spomenikov, od tega 1349 etnoloških.

Zavod nima zaposlenega konservatorja etnologa; zasedba tega delovnega področja je po srednjeročnem programu zavoda predvidena v obdobju 1975—1980.

Poleg redne spomeniškovarstvene zaščite etnoloških spomenikov (izdaja soglasij, mnenj ali predlogov za lokacijska in gradbena dovoljenja, — ing. arh. Šlegl Bojan) so bila v letu 1977 izvršena tudi neposredna restavratorska dela:

— restavriranje fresk v Kamni gorici, h. št. 47 in v Zgornji Radovni, h. št. 18 (restavrator Tone Marolt),

— pričetek tesarskih del na Liznekovi hiši v Kranjski gori (obnova ostrešja in kritine).

Dokumentacijsko gradivo (fotografije, risbe, načrti, . . .) o arhitekturni kulturni dediščini ureja in vodi (za vsa konservatorska področja) konservator dokumentarist.

Fotografsko gradivo obsega 14.400 negativov (format 6 x 6 in 2,4 x 3,6 mm), 4000 barvnih diapozitivov, 590 risb in 282 arhitekturnih topografskih kartonov; gradivo je urejeno v pripadajočih krajevnih in tematskih kartotekah.

Vladimir Knific

LOŠKI MUZEJ, ŠKOFJA LOKA — Delovno področje Loškega muzeja v Škofji Loki obsega ozemlje nekdanjega loškega gospostva: Loka z okolico, Sorško polje, Poljanska in Selška dolina. V muzeju je zaposlen en etnolog in ni nobenih možnosti za nastavitev še enega v letu 1978/79.

V zvezi z raziskovalno nalogo „Gorenja vas z okolico", ki raziskuje način življenja in kulturo od srede 18. stol. do današnjih dni sta dva člana ekipe — etnologa na podlagi vprašalnic etnološke topografije ter z osebnimi, dodatnimi vprašanji preučevala kulturno podobo v krajih Dolenja in Gorenja Dobrava, Dobravšce, Todraž, Lajše, Trata in Sestranska vas. Vprašanih je bilo 40 ljudi v starosti od 25—90 let; v obdelavi sta imela 30 hiš. Ugotavljala sta stanje med obema vojnama in po II. svetovni vojni. Zgodovinar, ki sodeluje pri tej nalogi, je preučeval arhivsko gradivo — dokumentacijo iz k. 18. stol., 19. stol. in prve pol. 20. stol. na podlagi seznama fotokopij iz münchenskega arhiva ter občinskega in župnijskega arhiva Trate in Gorenje vasi v ustanovah, ki hranijo to gradivo.

Opravljeni so bili terenski odkupi etnoloških predmetov in narejeni zapiski v krajih Škofja Loka, Suha, Hrib nad Zmincem, Staniše, Goropeke, Opale, Žirovski vrh nad Zalo in Davča.

Žal zbirki „Čipkarstvo" in „Klobučarstvo" še nista postavljeni zaradi tehničnih zadržkov. Malenkostne spremembe so v zbirki „Visoško pohištvo".

V letu 1977 smo pridobili 355 predmetov. Od teh smo bili zlasti veseli sodarskega orodja, ki nam ga je delno prodal, delno daroval mojster Jože Homan iz Škofje Loke, in klobučarskega orodja, ki ga je daroval sin klobučarskega mojstra Jernej Tavčar iz Škofje Loke; drugi odkupljeni predmeti se nanašajo na poljedelstvo in živinorejo. Od pridobljenih fotografij naj omenimo le zanimive stare fotografije o sodarstvu, ki smo jih dobili v zamenjavo za preslikane, in fotografske posnetke vseh faz dela pri kritju slamnate strehe.

Predmete, fotografije in zapiske smo urejevali po etnološki sistematiki. Pridobljeni predmeti v letu 1977 so bili preparirani, opravljena pa je bila tudi preparacija vseh deponiranih panjskih končnic. Odbirali smo objave z etnološko tematiko za hemeroteko.

Izsledki raziskave o klobučarstvu čakajo na objavo v prihodnjih Loških razgledih, ker jim manjka še potek dela, ki ga bo možno opisati, ko bo zbirka postavljena.

Pregledali smo novodošlo arhivsko gradivo o klobučarstvu v Zgodovinskem arhivu Lj.— oddelek v Šk. Loki, v AS v Lj. pa smo iskali podatke o platnarstvu in barvarstvu.

Julija je bil na praksi študent I. letnika PZE za etnologijo, ki se je seznanil z notranjim muzejskim delom in delom na terenu.

V zvezi s sodelovanjem naj omenimo: izbor fotografij in podatkov za Tehniški muzej v Ljubljani za razstavo o sitarstvu in fotografiranje lesenih predmetov v zbirki „Poljedelstvo", „Prehrana", „Živinoreja" in „Platnarstvo" v zvezi s katalogom za Dublin (FAAG).

PROBLEMATIKA SKANSENA NA GRAJSKEM VRTU. V dnevnem časopisu in tudi na posvetovanju etnologov na Rožniku je bilo govora o skansenu, zato želim na kratko poročati o tem perečem problemu pri nas.

Ob preselitvi na loški grad leta 1959 je muzej dobil poleg grajske stavbe tudi zgornji del vrta. Še istega leta se je rodila ideja o loškem muzeju na prostem, ki je bil odprt 18. 12. 1962 v počastitev občinskega praznika. V skansenu so bili tega leta postavljeni naslednji objekti: Škoparjeva hiša, svinjak in kozolec iz Puštala, čebelnjak iz Bodovelj in vodnjak s Hotavelj. Leta 1963 so bili v skansen vključeni naslednji objekti: mlin in senik iz Davče ter sušilnica iz Breznice. Naslednjega leta se je objektom pridružila še oglarska koliba iz Čabrač. Vse do leta 1970 je bil skansen oskrbovan in odprt za javnost. Medtem se je v skansnu zvrstilo več prireditev od Loških poletnih iger do vsakoletnega izseljenskega piknika. Organizatorji teh prireditev so vedno močneje posegali v skansen. Tako je Škoparjeva hiša rabila za gledališko garderobo, električno razdelilno omaro, skladiščni material. Razumljivo, da smo vse drobne predmete iz hiše odstranili in s tem je bila predstavitev notranjosti hiše močno okrnjena. Muzej je vse manj lahko odločal in vse bolj se je moral podrejati najrazličnejšim zahtevam. Višek so zunanji posegi dosegli leta 1973, ko je bilo navzlic nasprotovanju muzeja postavljeno betonsko prizorišče za enkratno praznovanje tisočletnice Loke in je bilo treba na občinski ukaz senik odstraniti in posekati drevje. S tem pa je bilo uničeno primerno okolje muzeja na prostem. Trqšiti muzejska sredstva za vzdrževanje vrta in objektov je bilo nesmiselno, ker je Odbor za izseljenski piknik dajal vrt v najem za razne veselice in tudi zaračunaval najemnino. Iz leta v leto se je stanje slabšalo. Organizatorji so samovoljno napeljali v Škoparjevo hišo električno razsvetljavo in zamenjali starinsko ključavnico s sodobno. Kozolec je postal skladišče za mize, stole in reklamne table; čebelnjak in svinjak pa pravo smetišče za plastične kozarce, konzerve, embalažo od sadnih sokov in raznovrstnega papirja; oglarska koliba je preprosto izginila. Vsekakor pa moramo priznati, da je odbor poskrbel in tudi plačal kritje slamnate strehe na Škoparci in popravilo peči. Vendar muzej na prostem svojemu prvotnemu namenu ne ustreza več, postal je prireditveni prostor. Vsa problematičnost izvira iz neurejenega lastništva, nihče nima upravljalske pravice. Zbor delavcev muzeja je na svoji seji v decembru l. 1977 sprejel predlog, da prevzame muzej na prostem z vrtom v svoje upravljanje in nadzor pod pogojem, da bo skansen odprt ob istem času kot muzejske zbirke in da bodo na tem prostoru samo občasne kulturne prireditve. O našem predlogu bodo razpravljali na seji SO Škofja Loka v januarju leta 1979.

Meta Sterle

MUZEJI RADOVLJIŠKE OBČINE (Čebelarski muzej, Linhartova soba in Šivčeva hiša v Radovljici, Kovaški muzej v Kropi, Spominski muzej talcev v Begunjah) so sredi leta 1977 zaposlili kustosa (podpisano), ki je v študijskem letu 1977/78 vpisana na PZE za etnologijo (dodatni študij). Nove nastavitve oz. delovna mesta v letu 1978/79 niso predvidene.

V čebelarskem muzeju so bili v letu 1977 inventarizirani predmeti, zbrani v preteklem letu na terenu oziroma podarjeni in odkupljeni.

Urejeni sta bili kartoteka in diateka panjskih končnic (urejanje dokumentacije se bo nadaljevalo v letu 1978).

Stalna zbirka je bila dopolnjena z eksponati iz depoja. Tehnično delo pomenita nova postavitev in zasteklitev panjskih končnic. Začeto je bilo delo za potujočo razstavo panjskih končnic, ki bo pripravljena v začetku leta 1978. Čebelarski muzej je z nekaj eksponati sodeloval na čebelarski razstavi na Reki, ki jo je pripravilo čebelarsko društvo z Reke.

Na mednarodnem čebelarskem simpoziju v Freiburgu je bil muzej predstavljen s poslikanimi panjskimi končnicami.

V okviru kulturno-propagandne dejavnosti navezujejo muzeji vsakoletne stike s turističnimi organizacijami in šolami.

Ida Gnilšak

GORIŠKI MUZEJ, GRAD KROMBERK, NOVA GORICA — Goriški muzej ima sedež na gradu Kromberk v Novi Gorici. Muzej deluje na področju štirih primorskih občin — Nove Gorice, Tolmina, Ajdovščine in Sežane. V treh od petih muzejskih zbirk prevladuje etnološko gradivo in sicer: v Trenti, v Tolminu in v Štanjelu. V oddelku za etnologijo je zaposlen en etnolog.

Glavna terenska raziskava je potekala na področju krajevnih skupnosti Kambreškega in Liga (Kanalski Kolovrat). Manjše tematske raziskave pa so bile naslednje: Pustne šega v Drežnici in v beneških vaseh nad dolino Nadiže, Bičarstvo v Opatjem selu, Pirhi v Poljubinju, Praznih špargljev v Orehovljah.

Etnolog je sodeloval tudi pri projektih drugih etnol. ustanov: PZE za etnologijo (Galjevica — filmanje), GNI (Štehvanje — filmanje), Gorenjski muzej (Gornjesavska dolina — filmanje), ISN (Meritve planšarskih objektov v Trenti).

Etnološki oddelek GM je v letu 1977 organiziral in pripravil naslednje razstave: VEZENINE NA SLOVENSKEM (gostujoča razstava SEM) v Sežani in v Novi Gorici, GORA — etnološka razstava Goriškega muzeja v SEM (Podsmreka), PRIKAZ DELOVANJA ETNOLOŠKEGA ODDELKA v skupinski razstavi ob 25 letnici GM v Novi Gorici, KANALSKI KOLOVRAT — prikaz ljudske kulture Kambreškega in Liga — v Galeriji v Kanalu.

Od zbirk sta redno delovali le trentarska in štanjelska, Kromberk, Tolmin in Vrsno so bili celo leto 1977 in so še danes v popotresni rekonstrukciji, tako da je GM pravzaprav brez lastnih prostorov za občasne razstave.

Medinstitucionalno sodelovanje je potekalo med GM in že omenjenimi ustanovami, etnolog pa je strokovno deloval v odborih SED, na Posvetovanju SED na Rožniku in na 19. kongresu ZDFJ v Piranu.

Naško Križnar

GORIŠKI MUZEJ, MUZEJSKA ZBIRKA TOLMIN. Ima tri oddelke: etnološki, NOB oddelek in arheološki oddelek.

Njegovo delovno področje je široko, obsega ozemlje tolminske občine, ki je največja v Sloveniji ter pokrajinski po tipičnosti dokaj različna: Bovško, Kobariško, ožjo tolminsko kotlino, Baško grapo, Šentviško planoto, Trebušo. Vsako po svoje je zanimivo, bogato za etnologa in zgodovinarja.

Z letošnjim letom bo nastavljen nov sodelavec, saj se obeta veliko dela.

V preteklem letu je bila dejavnost okrnjena, ker smo zaradi potresa dve veliki sobi oddelka NOB odstopili gimnaziji za učilnici. Za prihodnost so nam obljubili še prvo nadstropje v gradu, kjer je muzej sedaj v pritličju. Tako bomo končno lahko razširili in lepše in boljše uredili muzejske zbirke. Predvsem želimo razširiti etnološko zbirko, ki zdaj gostuje le v dveh velikih sobah, kar je znatno premalo za število predmetov, ki jih imamo.

V preteklem letu smo imeli za obiske na voljo le stalno zbirko, za občasne razstave ni primernega prostora, čeprav bi Goriški muzej lahko večkrat prenesel k nam svoje razstave.

Ravnotako nam primanjkuje prostora za shrambo. Raziskovalno delo je bilo omejeno na zbiranje raznih podatkov na terenu, o šegah in navadah, o raznih dejavnostih v preteklosti.

Opaža se, da je vedno manj dobrih pripovedovalcev tudi na vaseh, kjer novi pogoji življenja in višji standard pospešeno prekrivajo staro. Čas teče naprej in prinaša novo, za etnologe zanimive spremembe, ker ljudstvo in njegov duh, njegova življenjska sila in ustvarjalnost ostanejo. Starih, originalnih predmetov je vedno manj, zasebnih zbiralcev pa vedno več.

Vsi predmeti so vpisani v knjigo prihodov z imeni in opisom. Do pred nekaj leti smo vodili še posebej inventarno knjigo etnoloških predmetov. Tedaj smo začeli urejati kartoteko, ki je ostala nedokončana.

Shramba za predmete je polna in so nam potrebni še novi depoji, stiska nas,duši, gradivo se kopiči.

Povezani smo predvsem z Goriškim muzejem, sicer pa vsi čakamo na prostor in potem bo treba krepko zagrabiti za delo s sodelovanjem Goriškega muzeja.

Problemov je veliko in perečih. Upamo, da se bodo mikavne obljube za prihodnost kmalu uresničile in bo naša zbirka polno zaživela z novo ureditvijo in širšim razmahom s poudarkom na etnologiji, kakor zasluži lepa tolminska dežela z bogato tradicijo in zgodovino.

Marija Rutar

ETNOLOŠKI ODDELEK POKRAJINSKEGA MUZEJA V KOPRU — Pokrajinski muzej deluje na ozemlju treh občin: Koper, Izola in Piran.

Mesto kustosa etnologa je bilo nezasedeno od leta 1970, 1. septembra 1977 pa ponovno zasedeno.

Glede na pomanjkanje razstavne površine za področje etnologije, se s preureditvijo in restavriranjem gotske hiše na Gramscijevem trgu v Kopru v okviru Medobčinskega zavoda za spomeniško varstvo Piran odpirajo možnosti za postopno ureditev in postavitev stalne etnološke zbirke. Pričetek obnovitvenih del bo v mesecu marcu 1978. V sodelovanju s člani Slovenskega etnološkega društva v Ljubljani bo potrebno izdelati koncept stalne razstavne zbirke.

Delo etnologa pripravnika je zaradi dolgoletne neurejenosti v muzeju obsegalo predvsem urejanje etnološke kartoteke, fototeke in negativoteke. Gradivo za etnološko zbirko je bilo zbirano nesistematično. Večina tega gradiva tudi ni inventarizirana in je pomanjkljivo dokumentirana. Zarati teh pomanjkljivosti je nujno potrebna reinventarizacija, ki je v prvi fazi že izdelana (popis predmetov iz dokumentacijskega gradiva).

Terensko delo je bilo usmerjeno predvsem na zbiranje fotodokumentacije in virov za strokovno delo.. Poseben poudarek je na vasi Pregara z zaselki, ker je v naslednjih letih predvidena monografska obdelava te vasi.

Stekla je akcija snemanja ljudskega pesništva in pripovedništva v Slovenski Istri. Del te akcije je bil v mesecu decembru v preteklem letu že izveden s sodelovanjem Radia Študent iz Ljubljane (magnetofonski posnetki).

Etnolog je pripravil gradivo za snemanje 30 min. filma o pustnih šegah v Pregari. Snemanje je bilo 5. in 8. februarja v sodelovanju z RTV Koper in Radiom Študent iz Ljubljane.

V sodelovanju z Goriškim muzejem je predvidena večja etnološka raziskava Brkinov. Zbrano gradivo bo v obliki razstave predstavljeno javnosti (Nova Gorica, Koper), rezultati raziskave pa v skrajšani obliki podani v katalogu.

Etnolog sodeluje z etnološko sekcijo pri Obalnem klubu mladih raziskovalcev. Članici te sekcije sodelujeta pri topografskem delu v Dekanih s seminarsko nalogo: Družinska skupnost in delitev dela med njenimi člani .

Zvona Ciglič—Šalamun

POMORSKI MUZEJ „SERGEJ MAŠERA", PIRAN — Muzej kljub prizadevanju in štipendiranju še nima nastavljenega etnologa. Deloma zato, ker med etnologi ni zanimanja za problematiko, ki jo obdeluje naš muzej, deloma pa zato, ker je bil doslej z naše strani pogoj znanje italijanščine. Ta pogoj je odpadel, vendar se mora etnolog, ki bi bil nastavljen v muzeju, obvezati, da se bo italijanščino naučil, ker sta problema „ribištvo in solinarstvo" popolnoma vezana na znanje italijanščine in še posebej na znanje tukajšnjega dialekta. Sami smo se v zadnjih dveh letih lotili nekaterih etnoloških tém iz našega zaledja. Poročila z ugotovitvami so izšla v Goriškem letniku 3 (Kraška vas Povir, primer simbioze med kopnim in morjem) in v Zborniku Slovensko morje in zaledje 1 (Senožeče, slovenska pomorska postojanka na kopnem).

Ker je celotno slovensko zaledje vezano na ladjedelništvo in pomorstvo s takšnimi témami, kot jih nakazujeta oba omenjena naslova, nujno potrebujemo etnologa z diplomo, da jih bo nadaljeval.

Miroslav Pahor

KRAŠKA MUZEJSKA ZBIRKA PRI INŠTITUTU ZA RAZISKOVANJE KRASA SAZU V POSTOJNI vključuje v svojem delu področje bivšega Notranjskega muzeja v Postojni. Etnologa tako v muzeju kot sedaj v zbirki ni bilo. Realnih možnosti za nastavitev v l. 1978 tudi ni, ker ni urejeno finansiranje drugih občin (zaenkrat finansira muzejsko dejavnost samo Postojna). Tako v letu 1977 terenskih raziskav nismo opravljali, načrtujemo pa večjo akcijo v l. 1978 v povezavi s SEM. V muzeju imamo stalno etnološko razstavo z notranjskega podeželja. Na Pivki smo ob sodelovanju PZE priredili občasno razstavo „Stavbarstvo v življenju Orehovcev", ki je rezultat terenskih del študenta M. Karbiča iz l. 1976, ki je razstavo tudi pripravil. Prirejena je tako, da jo bo mogoče posredovati še v drugih krajih.

Rado Gospodarič

DOLENJSKI MUZEJ, NOVO MESTO — V Dolenjskem muzeju sistemizirano mesto etnologa še ni zasedeno, pač je v načrtu, da ga v letu 1978 razpišemo.

V preteklem letu so se nadaljevala s sodelovanjem ekipe študentov-etnologov pod vodstvom Janeza Bogataja terenske raziskave mlinov in žag na Dolenjskem in bile končane z zadnjimi sicer še neraziskanimi področji Dolenjskih Toplic, Šentjerneja in Kostanjevice. Evidentiranih je bilo 79 objektov, pridobljenih 74 zapisov, 209 fotografij in 61 diapozitivov.

Muzej je pridobil na terenu več predmetov, v Novem mestu pa odkupil celotno Murnovo svečarsko in medičarsko delavnico. Zbirka obsega 533 kosov.

Razstav ni bilo. Stalne razstavne zbirke zaradi pomanjkanja prostorov muzej še nima. Zbirka je shranjena v dveh primernih depojih in tematsko urejena. Razstavne prostore bo muzej pridobil v sedanjih prostorih oddelka NOB ko bo dograjen novi oddelek NOB in ljudske revolucije.

Slavka Ložar

BELOKRANJSKI MUZEJ, METLIKA — Muzej zajema vse območje Bele krajine. Svojega etnologa nima in tudi v letih 1978/79 ni predvidena njegova nastavitev.

V letu 1977 ni bilo terenskih niti drugih raziskav.

V muzeju je bila leta 1976 na novo postavljena etnološka zbirka; občasnih in potujočih razstav v letu 1977 ni bilo. Vsi muzejski predmeti so urejeni in inventarizirani. Prav tako so urejeni depoji.

Jože Dular

POKRAJINSKI MUZEJ KOČEVJE — Delovno območje našega muzeja pokriva občino Kočevje in občino Ribnica ter krajevno skupnost Velike Lašče in Turjak. V muzeju je zaposlen en etnolog, možnosti za odpiranje novih delovnih mest zaradi pomanjkanja sredstev ni. Muzej evidentira etnološko gradivo na terenu ter ga odkupuje, kolikor mu sredstva to dovoljujejo. Zaradi pomanjkanja razstavnih prostorov gradivo ni razstavljeno, temveč je deponirano v muzeju ali pri zasebnikih, nad čimer se vodi evidenca. Prav tako ne prirejamo občasnih in potujočih razstav. Etnološka zbirka je inventarizirana (predmeti so opremljeni z inventarnimi številkami, vpisani v inventarno knjigo in inventarno kartoteko).

Pri raziskovalnih nalogah sodelujemo z etnološkim oddelkom na Filozofski fakulteti Ljubljani. V okviru etnološke študentske prakse bomo aprila l. 1978 organizirali terensko raziskovanje, da bomo dobili sistematičen pregled nad področjem, ki ga pokri-

vamo. To bo olajšalo vse nadaljnje strokovne in podrobne etnološke raziskave. Zaradi pomanjkanja sredstev taka akcija do sedaj še ni bila izvedena. Posledica tega je, da se etnološki material gubi, ker ga odkupujejo bodisi domači ali tuji zasebni zbiralci.

Anton Obranovič

ETNOLOŠKI ODDELEK POKRAJINSKEGA MUZEJA V CELJU — Pokrajinski muzej v Celju deluje na območju osmih občin. Njegovo delovno področje obsega celotno Savinjsko dolino z delom Savinjskih Alp,Kozjansko ter del južnega Pohorja in del Zasavja: od Trojan na zahodu do Sotle na vzhodu. Severna meja poteka po mejah občin Velenje in Sl. Konjice, ki sta še sestavni del našega terena. Južna meja poteka po mejah občin Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Sevnica in Brežice. Za pokrivanje tega velikega področja je zaposlen v Pokrajinskem muzeju v Celju en etnolog.

V letu 1977 smo zbirali predmete v različnih krajih omenjenega ozemlja, kar sodi v okvir priprav za odprtje stalne zbirke v našem muzeju.

V ta okvir sodi tudi občasna razstava Zanimivosti iz etnološke zbirke — Lončarstvo, ki je bila odprta od 8. 11. do 17. 11. 1977 v prostorih Muzeja revolucije v Celju.

Dokumentacija bo urejena na podlagi zbirnega kartona. Na njem je v glavi prostor za geslo in kraj—nahajališče, spodaj in na drugi strani kartona pa so rubrike: fototeka, zapiski, risbe in diateka. Geselnik ima šestnajst glavnih gesel in več pomožnih za različna področja. Tako je sedaj že urejena fototeka, ker je bila ureditev le-te nujna.

Mislim, da bi bila nujna večja in ne samo občasna, povezanost med osrednjimi ustanovami in Pokrajinskim muzejem, ko nas katera od njih potrebuje. Dogaja se, da izvemo za ekipo SEM, ki je delala na Kozjanskem (na našem področju!), šele tedaj ko je bila razstava že postavljena; čeprav smo bili ustno obveščeni, da bo ekipa delala na tem terenu in naj bi šel etnolog iz našega muzeja z njimi. SEM bi moral obvestiti muzej kdaj in kaj bo delal na našem področju, saj bi lahko sodelovali.

Vladimir Šlibar

POKRAJINSKI MUZEJ MARIBOR, ETNOLOŠKI ODDELEK — Delovno področje muzeja obsega Podravje, razen Ptuja in njegove okolice ter večino Pomurja. Na severu in zahodu ga omejuje državna meja, na jugu razvodnica med Dravo in Savinjo, na vzhodu pa črta z vključno kraji Majšperk — Cmurek — Straše — Vurberg — Trnovska vas — Vitomarci — Gomila — Žihlava — dolina Ščavnice — Cmurek (Trate). Muzej zaobjema ozemlje osmih občin (Maribor, Slov, Bistrica, Slov. Konjice, Lenart, Radlje, Dravograd, Slovenj Gradec in Ravne).

V muzeju je zaposlen en etnolog in do nadaljnjega ni možnosti za nastavitev dodatnih delovnih moči, predvsem zaradi finančnega stanja ustanove.

Raziskovalno delo v letu 1977

V letu 1977 je bilo v prvem planu zbiranje podatkov za topografsko obdelavo naselja Duh na Ostrem vrhu. Deloma je bila pregledana župnijska kronika, matični listi ter nekaj arhivskega gradiva za navedeno naselje. Na Duhu je bilo opravljenih tudi pet dni terenskega dela. Zavedamo se, da je to občutno premalo, zato bo potrebno v prihodnje posvetiti čim več časa raziskovanju na terenu, kar pa je odvisno od finančnega položaja v ustanovi. Poleg tega se je začelo tudi z zbiranjem gradiva za obdelavo železničarske kolonije Studenci v Mariboru. Tudi tu je šlo prvenstveno le za temeljne podatke, ki so objavljeni v časopisju (Slovenski Gospodar, Marburger Zeitung) in za arhivske podatke.

Obe raziskavi se nadaljujeta še v letu 1978.

V letu 1977 je bila načrtovana občasna razstava o Življenju in delu gozdnih delavcev na Pohorju. Razstava naj bi bila v razstavnem salonu Rotovž od 24. junija dalje. Za navedeno temo je bilo zbranega že precej gradiva, narejen je bil idejni načrt in tudi pet dni terenskega dela je bilo namenjenega v navedeno akcijo. V grobem je bil napisan tudi katalog. Žal pa kljub obljubam muzej za razstavo ni dobil denarja do določenega datuma, tako smo morali razstavo preložiti za nedoločen čas. Naj navedem, da za to ne nosi krivde in odgovornosti ne kustos etnolog, niti ne uprava muzeja.

Interno delo:

Kustos etnolog je skrbel za stalno etnološko zbirko v muzeju. V njej je razstavljenih 533 predmetov. Zbirka je po konceptu postavitve dokaj zastarela in je nujno potrebna preureditve. Tudi za to akcijo je že narejen idejni načrt. Preurejanje stalne zbirke pa je zelo zahtevna naloga, kajti prilagoditi se je treba prostoru (grajskemu ambientu), kjer zbirka stoji. V načrtu je tako le postopno preurejanje, kar pa je zopet odvisno od finančnih sredstev ustanove.

Inventariziranih in v inventarno knjigo vpisanih je 1685 predmetov. Razen 533, ki so v stalni zbirki, so vsi nameščeni v etnološkem depoju. Prostor za depoje je premajhen, da bi lahko namestili vanj pregledno vse predmete. Julija je etnolog s pomočjo dveh praktikantk (študentk etnologije) depo uredil. Ker pa je bilo v pretklem letu odkupljenih 191 predmetov, je zopet nastala prostorska stiska. V prihodnje bo nujno pridobiti nove prostore za deponiranje, kar pa bo težko, saj ustreznih prostorov kratkomalo ni.

Večina novopridobljenih predmetov je bila odkupljena od carinarnice v Mariboru in Dravogradu. Pri teh odkupih pride do težav zaradi inventarizacije, saj za večji del predmetov ni mogoče ugotoviti ne provinence, niti ne starosti in funkcije.

V fototeki je trenutno urejenih in ustrezno dokumentiranih 1825 fotografij, ki so razvrščene po posameznih etnoloških področjih, ki jih zajema naš muzej. Negativoteka šteje 3878 črnobelih in barvnih negativov. Terenski arhiv vsebuje starejše gradivo s Pohorja in iz Prekmurja ter najnovejše gradivo Kozjaka, a še ni dokončno urejen.

Etnološki oddelek muzeja ima redne stike z Regionalnim zavodom za spomeniško varstvo Maribor, s PZE za etnologijo in SEM. Kustos etnolog se je sorazmerno redno udeleževal sestankov IOSED, udeležil pa se je tudi 24. kongresa SUFJ v Piranu od 3. do 7. oktobra 1977.

Tone Petek

POKRAJINSKI MUZEJ PTUJ — Delovno območje Pokrajinskega muzeja obsega občini Ptuj in Ormož (Ptujsko in Dravsko polje, Haloze ter južni del Slovenskih goric). Za delo na tem obširnem območju je nastavljen samo en kustos etnolog. Z etnologijo pa se ukvarja še dr. Štefka Cobelj (tudi mr. etnologije), sedaj ravnatelj muzeja. V srednjeročnem obdobju ni predvidena nova namestitev.

Na terenu smo predvsem zbirali predmete (okrog 800), od katerih je bilo prepariranih in inventariziranih 729 in tako pripravljenih za vključitev v novo etnološko zbirko, ki bo odprta v stavbi bivše grajske žitnice. Na stavbi, ki je na grajskem hribu, namenjena pa je v celoti etnologiji, se že več let opravljajo obnovitvena dela. V kletnih prostorih je na površini 1.200 m^2 urejena in dostopna publiki že od leta 1976 vinarska zbirka.

Že nekaj let zasledujemo in dokumentiramo sejme v Ptuju ter Ormožu, seveda pa tudi druge vsakoletne prireditve (kurentovanje in karneval v Ptuju ter karneval v Ormožu). Drugo terensko delo smo opravili v Halozah, kjer smo snemali pogovore o šegah in navadah (Velika Varnica), v Pavlovcih pri Ormožu smo snemali poroko in drugo. Oddelek sodeluje tudi v projektu Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja z nalogo Etnološki oris Rodnega vrha. V prvi fazi, ki je tekla v letu 1977, so bili zbrani osnovni podatki o prebivalcih in njihovih dejavnostih, del arhivskega gradiva, zemljiško knjižni in katastrski podatki ter zapisi o Rodnem vrhu iz starejših časopisov. Pri terenskem delu na Rodnem vrhu je sodelovalo tudi pet študentk etnologije.

Dne 14. aprila 1977 je bila svečana otvoritev nove postavitve glasbene zbirke. Zavzema tri dvorane grajskega dvorišča, zastopana pa so kulturnozgodovinska glasbila, ljudska in izvenevropska. Glavni del razstavljenega je iz muzejskega fonda, nekaj je zbral prof. Drago Hasl, ki se je vrsto let načrtno ukvarjal z raziskovanjem glasbil in tudi posredoval, da je Dušan Kveder del svoje azijske in afriške glasbene zbirke podaril muzeju. Nekaj glasbil in dodatne opreme smo v zadnjem času pridobili še na terenu.

V letu 1977 smo začeli z urejanjem dokumentacije. Ker fond fotografij in negativov doslej še ni bil vpisan, smo začeli pri fotoarhivu. Pri tem delu pa močno pogrešamo enoten geselnik, o katerem smo že razpravljali na sestankih SED.

Etnolog je sodeloval na sestankih SED, medtem ko je bilo sodelovanje z drugimi sorodnimi ustanovami omejeno le na razgovore, konkretnih skupnih nalog, oziroma sodelovanj ni bilo.

V zadnjih letih opažamo v etnološkem življenju na Slovenskem spremembe, ki pozitivno vplivajo na etnološko delo: med njimi predvsem skupni dogovori o delu, seznanjanje o poteku in spoznanjih raziskovalnih nalog,vendar pa se posamezne ustanove premalo vključujejo v te skupne pogovore in načrte.

Majda Čeh

POKRAJINSKI MUZEJ, MURSKA SOBOTA — Delovno območje muzeja obsega Pomurje. Na severu in vzhodu ga omejuje avstrijsko-madžarska meja, na zahodu pa črta vključno s kraji: Gomila, Žihlava, Dolina Ščavnice, Cmurek . . .

Število zaposlenih etnologov: 1

Pokrajinski muzej v M. Soboti v bližnji prihodnosti ne predvideva nastavitve še enega etnologa.

Glavna naloga etnologa v pokrajinskem muzeju je slediti spremembam ljudske kulture na njegovem področju. Skromno odmerjena sredstva narekujejo možnost le osnovne evidence o stanju ljudske kulture.

V letu 1977 je raziskoval etnolog ljudsko kulturo in obrt: predvsem domove z črnimi kuhinjami in ognjišči. Izsledki o raziskovanju obrti in ljudske arhitekture bodo objavljeni v poljudnoznanstveni in strokovni literaturi.

Muzej ima razstavljeno stalno etnološko zbirko, zaenkrat v šestih razstavnih prostorih. Kustos je imel skozi celo leto strokovna vodstva po stalni razstavni zbirki.

Notranje delo muzeja poteka po muzejskih predpisih v Sloveniji. Nastavljene so vse knjige kartoteke in drugo arhivsko gradivo po Zakonu o muzejih v Sloveniji.

Premalo možnosti je bilo doslej za razširitev in strokovno postavitev etnološkega oddelka v muzeju in za razvoj etnološke publicistične dejavnosti na našem področju. Pokrajinski muzej v Murski Soboti se povezuje s sosednjimi pokrajinskimi muzeji v Sloveniji, v Avstriji in na Madžarskem.

Vlasta Koren

DELAVSKI MUZEJ, RAVNE NA KOROŠKEM je vključen kot samostojna delovna enota organizacije združenega dela v Študijsko knjižnico Ravne na Koroškem.

Muzej je bil ustanovljen v l. 1952 in torišče njegovega dela se razteza po vsem nekdanjem slovenjegraškem okraju, večja skrb pa se usmerja polagoma na območje nekdanjega dela Koroške (t.j. SO Ravne na Kor.). Za delo na našem hribovitem svetu bi bil nujno potreben etnolog, ki bi moral marsikje zaorati v ledino.

Raziskovalno delo opravljajo zunanji sodelavci (dr. M. Makarovič). Na terenu Tople, Bistre, Šentanela, Strojne, Zelenbrega so vodili raziskave tudi študentje etnologije iz Ljubljane.

V našem muzeju so stalne zbirke tehničnih in etnoloških predmetov ter 9 objektov. Od l. 1976 dalje je v okviru muzeja še zbirka delavskega gibanja v Mežiški dolini. Občasnih ali potujočih razstav v letu 1977 ni bilo.

Naš muzej vodi glavno inventarno knjigo, vzporedno pa še kartotečne liste predmetov v dvojniku. (po abecedi in področjih predm.) — oboje pa je še v začetni fazi (pomanjkanje strokovnega kadra), vodimo tudi fototeko predmetov in objektov v muzeju in iz okolice (fototeka pomembnejših starih fotografij iz Mežiške doline).

Muzej ima svoj svet muzeja v katerem so zastopani predstavniki (delegati) iz gospodarskih organizacij, ki imajo svoje zbirke v muzeju. Sodelovanje s SED in njegovimi delovnimi skupinami zaradi pomanjkanja strokovnih moči ni mogoče.

Z vidika naše ustanove je v etnološkem življenju na Slovenskem pozitivno vse bolj živo publiciranje pomembnih etnoloških dogajanj v dnevnem in strokovnem časopisju. Vzgoja najširših plasti vsekakor pripomore, da so ljudje v tej smeri vse bolj zainteresirani in moralno prizadeti ob napakah, ki se pojavljajo v tem oziru na naših tleh.

Na naše delo v muzeju in na terenu negativno vpliva pomanjkanje etnologa ter prostorov in strokovnjakov za konservatorska in restavratorska dela.

Maks Dolinšek

BIBLIOGRAFIJA

UDK 016 : 39 „1976"

SLOVENSKA ETNOLOŠKA BIBLIOGRAFIJA ZA LETO 1976

Bibliografija je sestavljena iz gradiva, ki ga hranijo Bibliografski oddelek NUK v Ljubljani, knjižnice PZE za etnologijo, zgodovino in geografijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, knjižnica ISN SAZU v Ljubljani, nekatere druge etnološke ustanove in posamezniki. Geslo „Recenzije" ne objavljamo, čeprav se ocene in poročila tudi redno zbirajo. Vzroke za to odločitev smo navedli že v uvodu k bibliografiji za leto 1974.

V letu 1976 je bilo objavljenih 7 strokovnih ocen, vse v Glasniku SED.

KRATICE:

DE — Delavska enotnost, Ljubljana
DL — Dolenjski list, Novo mesto
DSJS — Demokratski savez južnih Slavena (na Madžarskem)
DZS — Državna založba Slovenije, Ljubljana
ETSEO — Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja
GG — gozdno gospodarstvo
GV — Geografski vestnik, Ljubljana
il. — ilustracija(e), fotografija(e), risba(e)
ISN — Inštitut za slovensko narodopisje, Ljubljana
izbr. — izbral, izbrano (delo)
izd. — izdaja, izdal
JiS — Jezik in slovstvo, Ljubljana
JKol — Jadranski koledar, Trst
KF — Koroški fužinar, Ravne
Kol MD — Koledar Mohorjeve družbe, Celje
KUS — Kulturna skupnost
NM — Nova Mladika, Ljubljana
Novi T — Novi tednik, Celje
NRazgl — Naši razgledi, Ljubljana
NUK — Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
NŽ — Naša žena, Ljubljana
OiD — Otrok in družina, Ljubljana
OiZ — Otrok in zdravje, Ljubljana
PČZ — Priroda, človek, zdravje, Ljubljana
PDk — Primorski dnevnik, Trst
PionL — Pionirski list, Ljubljana
povz. — povzetek
PV — Planinski vestnik, Ljubljana
PZE — Pedagoško znanstvena enota
SČ — Slovenski čebelar, Ljubljana
SE — Slovenski etnograf, Ljubljana
SED — Slovensko etnološko društvo, Ljubljana
SEM — Slovenski etnografski muzej, Ljubljana
SlovKol — Slovenski (izseljenski) koledar, Ljubljana
SodK — Sodobno kmetijstvo, Ljubljana
str. — stran(i)
TiP — Teorija in praksa, Ljubljana
TOZD — Temeljna organizacija združenega dela
TurV — Turistični vestnik, Ljubljana
ur. — uredil(i)
ZČ — Zgodovinski časopis, Ljubljana
ZdrV — Zdravstveni vestnik, Ljubljana
zv. — zvezek

1. ETNOLOŠKA SISTEMATIKA

1.1. Materialna kultura

1.1.1. Splošno

1. HRASTAR France: Gospodarstvo in arhitektura triglavskih dolin. Listi 6/1976 (30.12), št. 29, 28—30.